

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

45. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 0,95 €

9. LISTOPADU 2025

Z obsahu:

**Naděje se nerodí v hluku,
ale v tichu očekávání
obývaném láskou**

Katecheze papeže
Lva XIV. při generální
audienci 17. září 2025,
Řím, náměstí Sv. Petra
- strana 2 -

**Dům modlitby
Bratr Amadeus**
- strana 3 -

**Blahoslavená Alice
Kotowská
Libor Rösner**
- strana 4 -

Boží pašerák
- strana 6 -

**Počet katolíků ve světě
roste, ale duchovních
povolání ubývá**
- strana 8 -

**Papež uznal mučednictví
P. Jana Buly a P. Václava
Drboly, zavražděných
za komunismu**
- strana 8 -

**Syn brusiče nožů (16)
Wilhelm Hünermann**
- strana 10 -

Bazilika svatého Jana v Lateránu, která je považována za matku všech kostelů, jelikož byla prvním a oficiálním křesťanským kostelem postaveným v Římě, ukrývá nespočet uměleckých děl.

Boží pašerák

Jak vzácné je Písmo svaté, to si člověk uvědomí zejména během pronásledování, kdy je téměř nemožné a riskantní ho získat, vlastnit či šířit. Svědčí o tom také holandský křesťanský misionář Anne (Andrej) van der Bijl (1928–2022), známý jako bratr Andrew, který s nasazením vlastního života začal v roce 1955 pašovat desetitisíce výtisků Bible za železnou oponu. To byl počátek mezinárodní organizace Open Doors vzniklé na pomoc pronásledovaným křesťanům.

Holandský křesťanský misionář Anne (Andrej) van der Bijl (1928–2022)

Již odmalička měl malý Anne (v Holandsku obvyklé chlapecké jméno – pozn. red.) dobrodružného a podnikavého ducha. Jeho dětské hry na špióny se však staly skutečností, když Němci v roce 1940 obsadili Holandsko a chudá protestantská rodina kováře van der Bijla ve svém bydlišti nedaleko města Alkmaar musela stále tiživěji bojovat o přežití. Jeho touha po dobrodružství se od roku 1946 proměnila v noční můru. Když jako voják sloužil v Indonésii, tehdejší holandské kolonii, po dvou letech mu kulka rozdrtila kotník. V lazaretu začal dvacetiletý mládenec, pod vlivem obětavé a radostné služby tamějších fran-tiškánek, poprvé číst Písmo svaté. Významu slov však vůbec nerozuměl, jeho srdce bylo zatvrzelé, plné hněvu a pocitů viny. Po návratu domů v roce 1949 se jednou

z dlouhé chvíle zúčastnil modlitebního setkání, které zorganizovali evangeličtí laičtí misionáři. Tam nečekaně prožil hluboké vnitřní uzdravení, takže Božím slovu najednou nejen rozuměl, ale zmocnila se ho tajemná, neodolatelná touha číst dále a dále. Začal navštěvovat bohoslužby a biblické hodiny, aniž by přitom tušil, co se s ním děje. Jednou v noci počátkem roku 1950 odevzdal celou svoji vinu a falešnou sebejistotu Bohu jednoduchými slovy: „Pane, jestli mi chceš ukázat cestu, chci tě následovat. Amen.“

Několik týdnů poté na kazatelském shromáždění v Amsterdamu přijal Andrew povolání do misijní služby. Nejprve si našel práci v čokoládovně a začal diskrétně evangelizovat mezi spolupracovníky. Už tam ho Bůh učil, jak důležité je okamžitě poslechnout vnitřní nůknutí, kte-

ré Andrew někdy vnímal jako jasný hlas. Nakonec se čtyřiatdvacetiletý mladík rozhodl pro studium na misijním kolegiu ve Skotsku. Zde se studenti učili především jedno: úplně a ve všem důvěřovat Bohu, který je miluje, vede a stará se o ně vždy ve správném čase a v potřebné míře. Pociťovali na vlastní kůži, že „Bůh myslí skutečně vážně to, co říká ve svém slově“.

Dříve než Andrew na jaře roku 1955 zakončil studium, dostal se mu do rukou časopis, který propagoval komunistický mládežnický festival ve Varšavě, naplánovaný na červenec. Tato událost měla Božím řízením navždy změnit jeho život. Na radu jistého přítele se tam rozhodl jet. Třítýdenní program zahrnoval přednášky a oficiální prohlídky města, ale Andrew se hned pokusil na vlastní pěst najít a poznat různá křesťanská společenství a jejich situaci. Takto se setkal s církví uznanou a kontrolovanou státním režimem, jež přijala mnohé kompromisy, a s tou „druhou“ – církví pronásledovaných křesťanů, kteří snášeli obrovská příkoří. Upřímně mu děkovali už jen za jeho přítomnost, jež byla pro ně „dostatečným povzbuzením v jejich osamělém zá-pase“. Poslední den pobytu ve Varšavě byl misionář svědkem vítězoslavného průvodu, který jím hluboce otrásl: všichni tito mladí lidé pochodovali plní víry v socialismus, připraveni hlasitě světu ohlašovat svoji „dobrou, radostnou zvěst“! Jak tam jen bezradně stál, pohled mu sklouzl na verš v Bibli, kterou právě držel otevřenou v rukou: „Probuď se a posilni to, co ještě zůstává a je už na vymření!“ (Zj 3,2) Ale jak mohl on sám posílit věrné křesťany za železnou oponou?

Na mezinárodní konferenci o lidských právech oslovil bratr Andrew bývalého generála KGB a nabídl mu výtisk své knihy, na což generál odpověděl: „Děkuji, to není nutné. «Boží pašerák» byl v KGB povinnou literaturou. Každý z nás měl svůj výtisk. Přesně jsme věděli, co děláte.“ Navzdory tomu úřady zjevně nedokázaly bratra Andrewa a jeho spolupracovníky zastavit – díky moci modlitby a Božího působení, jež „vidící oči učinilo slepými“.

Pane, učiň vidící oči slepými!

Po další cestě autobusem do Československa, kde si misionář v Praze poprvé všiml šokujícího nedostatku Bibli mezi věřícími, začal Bůh nápadně a jasně utvářet praktický základ jeho misijní práce. Dal mu poznat okruh čtenářů jistého křesťanského časopisu – ti ho podporovali modlitbou i finančně. Sousedí mu darovali světlemodrého „brouka“ – Volkswagen Beetle, auto, jež mu umožnilo cestovat nezávisle na organizovaných zájezdových skupinách.

A tak stál Andrew koncem března 1957 s autem plným výtisků Bible a křesťanské literatury před jugoslávskou hranicí, kde, jak dobře věděl, byla tištěná literatura – a zejména křesťanská – obvykle hned zabavena jako „zahraniční propaganda“.

Tehdy se poprvé v životě spontánně pomodlil „modlitbu Božího pašeráka“: „Pane ... když jsi byl na zemi, otevřel jsi oči slepým. Teď tě prosím, učiň vidící oči slepými!“ A Bůh je opravdu udělal nevidoucími! V následujících letech bylo v autě ukryto ještě nespočetné množství výtisků Bible, někdy dokonce ležely viditelně v kufru, ale Andrew navzdory vytrvalým prohlídkám pohraničnicků nikdy nepřišel ani o jediné Písmo svaté!

Po týdnech neúnavného kázání mu v přeplněném kostele v Bělehradě Pán daroval rozhodující zkušenost: Ze všech těch, kteří byli ochotni následovat Krista i za cenu velkého rizika, mělo jen sedm lidí vlastní Bibli! Andrew si uvědomil, jak velice tento nedostatek – že nemohou každý den číst Boží slovo – křesťany oslabuje. „Téhož večera jsem Bohu slíbil, že každou Bibli, kterou budu moci získat, přinesu jeho dětem za zed... do každé země, kde Bůh nechá dveře otevřené tak dlouho, abych mohl vklouznout dovnitř.“

Postupem času Andrew získal uceleňší obraz různých forem komunistického útlaku církve v jednotlivých zemích: neustálý nátlak na pastýře a věřící s cílem kontrolovat a přemoci je pronásledováním, zastrasováním a nasazenými špicly. Ani misionář se na svých cestách nevyhnul nepříjemným a nebezpečným situacím.

V březnu 1959 bratr Andrew, jak ho mezitím začali nazývat, opět projížděl přes Jugoslávii, aby dovezl Bible do Bulharska a Rumunska, kde byla církev pro-

následována ještě tvrději. V hotelu ho však překvapila policie a byl vyhoštěn ze země. Vydal se přes Terst, což znamenalo objíždku 2 400 km přes Itálii a Řecko – po nekonečných venkovských cestách, místy natolik nerovných a hrbolatých, že Andrew bolestí páteře téměř křičel. Přitom stále hrozilo, že ho zatknou. Zmocnila se ho hluboká sklíčenost, dokud se na této

bláznivé aprílové cestě z ničeho nic neocitl před jednou informační tabulí místa vykopávek s označením *Filippi*; šlo o starověké město ve východní Makedonii. Andrew si okamžitě vzpomněl, co se o tomto městě píše ve Skutcích apoštolů. Podle kapitoly 16, když se ve vězení Pavel a Silas o půlnoci modlili a zpívali Bohu chvalozpěvy, Bůh zasáhl velkým zemětřesením, dveře vězení se otevřely a všem se uvolnila pouta. Zdálo se mu, jako by na něho apoštol z dávných dob volal: „Křesťane, kde je tvoje víra?“ Tehdy Andrew zažil, jak se i na něm opakuje zázrak z vězení a padají z něho řetězy sklíčenosti. Tak jako Pavel, také on byl na cestě přinést evangelium na místa, kde to bylo zakázáno; také nebyl snad s ním Bůh s celou svojí všemohoucností?

650 krav v autě

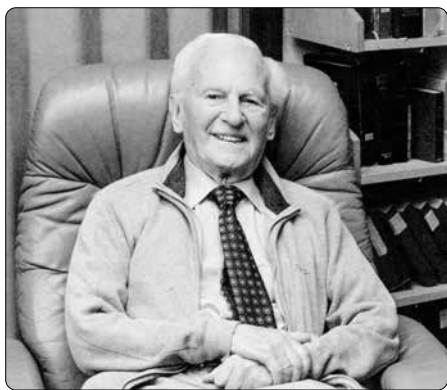
V Bulharsku se bratr Andrew od jistého muže, s nímž se v Sofii zkontaktoval, dozvěděl, že stejně jako v Rumunsku a Rusku, také zde je mnoho kostelů, které nevládní ani jedno jediné Písmo svaté. Když mu Andrew vložil do ruky Bibli, jednu z mnoha, které propašoval, Petroff s hlubokým dojetím zavřel oči. Onoho večera při setkání podzemní církve v jednom soukromém domě – v tichu, za zatemněnými okny – byla radost z Bible, již

Petroff rozbalil a mlčky ukázal, nesmírná. Bratr Andrew se v této zemi setkal s křesťany plnými hrdinské obětavosti a dětské čistoty, kteří – pro „protistátní podvrtnou činnost“ – přišli o veškerý majetek a žili ve stanech v horách. Díky jeho tajným kázáním se obrátilo tolik lidí, že 300 z nich začalo působit po celém Balkánském poloostrově a stali se z nich horliví misionáři.

Mezitím se dílo bratra Andrewa, jež sám nazval *Open Doors – Otevřené dveře*, natolik rozrostlo, že díky několika spolupracovníkům již nemusel sám absolvovat cesty, na nichž ročně projel více než 80 000 kilometrů. V létě roku 1961 se konečně mohl autem vydat na svoji první cestu do Ruska, kolébky komunismu. Bible v azbuce však byly objemné a těžko se přepravovaly. I když zde v těch letech nebylo trestné vlastnit Bibli pro osobní potřebu, obchodování s pašovanými vydáními Bible se považovalo za hospodářsky zločin, který se přísně trestal, a to zejména proto, že již jedna Bible měla vysokou cenu; a Andrew jich měl v autě rovnou sto! Tím více ho nadchlo, když na Ukrajině objevil kapesní vydání Bible. Bylo mu jasné: nějakým způsobem musí dát vytisknout Bible v ruštině v kapesním vydání a „tisíce jich převézt do Ruska“.

V roce 1958 se Andrew oženil. Corrie – obdivuhodná žena – statečně snášela po jeho boku život plný odříkání, samotu v době jeho nepřítomnosti, která trvala i osm měsíců, rovněž nejistotu, zda se vůbec ještě někdy vrátí. Po intenzivní modlitbě byla dokonce ochotná dovolit Andrewovi prodat dům, aby mohl splatit obrovské náklady na tisk kapesních vydání Bibli, ačkoliv sami vůbec netušili, kam potom půjdou.

Při zasnubách si vzájemně slíbili: „*Nevíme, kam nás cesta zavede, ale chceme po ní kráčet spolu.*“ Bůh však odměnil jejich důvěru. Šestatřicetiletý misionář se v roce 1964 znovu vydal s jedním společníkem autem do Ruska – vezli 650 kusů kapesního vydání Bible. V té době se za cenu jedné Bible dala koupit kráva a u takového množství šlo o vážný hospodářský přečin, za nějž mohl být člověk odsouzen na smrt. Bratr Andrew však slíbil, že poskytne co největšímu počtu pastorů v Rusku vlastní Bibli, „*kteřou budou moci milovat a číst ji, kdykoliv jen budou chtít.*“

**Bratr Andres zemřel 27. září 2022
ve věku 94 let**

Když Bůh v roce 1965 otevřel Andrewovi dveře dokonce do izolované Číny a na Kubu, podařilo se mu v následujícím roce vstoupit i do Albánie, do nejuzavřenější země za železnou oponou. V průběhu let čelil bratr Andrew a organizace *Open Doors* stále novým výzvám, jelikož taktika komunistů se často měnila a přibývaly země jako Severní Korea a Severní Vietnam. I přesto jim Bůh prostřednictvím modlitby a neochvějně důvěry v jeho vedení neustále dával zakoušet, „*jak si poradí s nemožným.*“ Tak se v roce 1981 díky jeho zásahu zdařil projekt *Perala*; v jeho rámci se do Číny za jedinou noc propašovalo milion (!) exemplářů Bible! Po pádu železné opony se služba pronásledovaným křesťanům stále více soustřeďovala na Blízký východ a islámský svět. Dnes tak působí více než tisíc spolupracovníků ve více než sedmdesáti zemích, kde svojí osobní přítomností a Boží slovem povzbuzují pronásledované křesťany, budují mosty a připravují misionáře.

*Z Vítězstvo Srdca 165/2025
přeložil a upravil -dd-*

Počet katolíků ve světě roste, ale duchovních povolání ubývá

U příležitosti Světového dne misí, který se slavil v neděli 19. října, představila tisková agentura *Fides*, oficiální informační služba *Papežských misijních děl*, nové statistiky o současném stavu katolické církve ve světě.

Soubor dat vychází z údajů za rok 2023, kdy světová populace dosáhla 7 914 582 000 obyvatel, s růstem na všech kontinentech – včetně Evropy. Počet katolíků se zvýšil o 15 881 000 oproti předchozímu roku. Největší nárůst byl zaznamenán v Africe (+8 309 000) a v Americe (+5 668 000), následovala Asie (+954 000), Evropa (+740 000) a Oceánie (+210 000). Podíl katolíků na světové populaci se zvýšil o 0,1 % a dosáhl 17,8 %.

Nárůst počtu biskupů a jáhnů, úbytek kněží

Celkový počet biskupů na světě vzrostl o 77 na 5 430. Z toho bylo 4 258 diecézních biskupů (nárůst o 84) a 1 172 biskupů z řeholních řádů (pokles o 7).

Počet kněží na celém světě se v roce 2023 snížil o 734 a dosáhl 406 996. Největší pokles se týkal Evropy (-2 486), dále Ameriky (-800) a Oceánie (-44). Naopak Afrika zaznamenala nárůst o 1 451 kněží a Asie o 1 145. Počet diecézních kněží klesl o 429 na 278 742, a také řeholních kněží ubylo – nyní jich je 128 254, tedy o 305 méně než v předchozím roce.

Stoupající trend naopak pokračoval u trvalých jáhnů, jejichž počet dosáhl 51 433 (nárůst o 1 284). Největší přírůstek zaznamenala Amerika (+1 257) a Oceánie (+57), zatímco v Asii (-1), Africe (-3) a Evropě (-27) došlo k mírnému poklesu.

Méně řeholníků i řeholnic

Počet mužů v řeholních rádech, bez kněžského svěcení, se snížil o 736 na 48 748. Pokles byl zaznamenán v Evropě (-308), Americe (-293), Asii (-196) a Oceánii (-46), zatímco Afrika jako jediný kontinent hlásí mírný nárůst (+107).

Pokračoval také pokles počtu řeholnic – jejich celkový počet činil 589 423, což je o 9 805 méně než v předchozí zprávě.

Nárůst byl zaznamenán pouze v Africe (+1 804) a Asii (+46), zatímco v Evropě (-7 338), Americe (-4 066) a Oceánii (-251) počet řeholnic dále klesal.

Pokles počtu seminaristů

Pokles se projevil i u počtu bohoslovců, a to jak diecézních, tak řeholních. Jejich celkový počet se snížil ze 108 481 na 106 495. Tato skupina zahrnuje studenty tzv. velkých seminářů, kteří se již přímo připravují na kněžské svěcení. Mírný nárůst byl zaznamenán pouze v Africe (+383). K poklesu došlo i u mladších seminaristů, tedy studentů tzv. nižších seminářů, kteří se teprve rozhodují o kněžském povolání. Jejich počet klesl o 140 na 95 021. Zatímco v roce 2022 Afrika v této kategorii rostla, v roce 2023 zde již zaznamenala mírný pokles (-90).

Církevní školství a sociální činnost

Agentura *Fides* připomněla také rozsáhlou síť vzdělávacích a sociálních institucí katolické církve po celém světě. Patří mezi ně: 74 550 mateřských škol s 7 639 051 dětmi, 102 455 základních škol s 36 199 844 žáky, 52 085 středních škol s 20 724 361 studenty, 2 688 625 studentů na vyšších školách a 4 468 875 studentů na katolických univerzitách.

Charita a zdravotní péče

V oblasti zdravotní péče a charity působí po celém světě 103 951 institucí spojených s katolickou církví, včetně: 5 377 nemocnic, 13 895 lékáren, 504 leprosárií, 15 566 domovů pro seniory, chronicky nemocné nebo postižené, 10 858 denních stacionářů, 10 827 center manželského poradenství, 3 147 center vzdělávání a sociální reintegrace a 5 184 dalších zařízení poskytujících různé druhy pomoci.

Údaje o celkové světové populaci a počtu pokřtěných katolíků jsou aktualizovány k 30. červnu 2023, ostatní data k 31. prosinci 2023.

*Zdroj: fides.org, převzato z www.cirkev.cz
(Redakčně upraveno)*

POZNÁVÁME KŘEŠŤANSKÉ PAMÁTKY U NÁS

KŘÍŽOVÉ CESTY V ČECHÁCH A NA MORAVĚ
Jiří Mikulec a kolektiv • Odpovědná redaktorka Eva Leinerová • Redaktoři publikace Jaromír Zelenka a Petr Roth
Obrazová redaktorka Lucie Veselá
Recenzovali Mgr. Kateřina Bobková-Valentová, Ph.D., a doc. Mgr. Tomáš Malý, Ph.D.

Kniha je dílem šestnáctičlenného kolektivu historiků, památkářů, odborníků z oborů dějin umění a etnologie. V úvodu seznamuje s křížovými cestami jako s pozoruhodným historickým a uměleckým fenoménem, ukazuje jejich místo v náboženském a kulturním životě širokých společenských vrstev od 17. století do současnosti. Těžiště knihy tvoří přes sto medailonků významných křížových cest v ČR. Jedná se o reprezentativní výběr, který zahrnuje především cesty památkově chráněné. Ke každé cestě jsou uvedeny historické údaje o jejím vzniku, popis současného stavu, její přístupnost, případně legendy a pověsti s ní spojené. Součástí každého medailonku jsou fotografie.

Nakladatelství Academia • Váz., křídový papír, 174x245 mm, 448 stran, 695 Kč

ŘÍMOVSKÁ PAŠIJOVÁ CESTA • VE STOPÁCH ČESKÉHO JERUZALÉMA

Text P. PhDr. Jakub Václav Zentner FSSP • Odborná spolupráce Dr. Peter Rainer

Publikace představuje křížovou cestu v Římově u Českých Budějovic, zvanou *Římovská pašijová cesta* či *Římovské pašije*. Jde o barokní křížovou cestu z přelomu 17. a 18. století rozšíře-

nou na 25 zastavení. Vznikala v okolí Římovy v okruhu pěti kilometrů postupně od roku 1658 až do první čtvrtiny 18. století. Kaple jsou nápaditě rozmístěny v rozmanitě členěném terénu a podle legendy jejich umístění odpovídá zastavením tradiční křížové cesty v Jeruzalémě, přičemž kvůli jejich zaměření putoval kapucínský páter Alex do Svaté země. Celou trasu vyznačuje *Naučná stezka Křížová cesta Římov*.

Obecní úřad Římov ve spolupráci s Římskokatolickou farností Římov
Brož., 240x165 mm, křídový papír, 52 stran, 120 Kč

DĚTI POZNÁVAJÍ VATIKÁN

DĚTI OBJEVUJÍ VATIKÁN • DOBRODRUŽNÉ PUTOVÁNÍ ELIŠKY A VOJTY

Napsala Katharina Kunterová • Ilustrovala Evi Gasserová
Z němčiny přeložila Jindra Hubková • Redakce Markéta Protivánková • Odpovědný redaktor Pavel Mareš

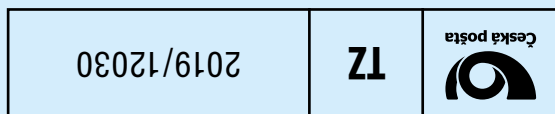
Pojďme s Eliškou, Vojtou a Markem prozkoumat Vatikán tak, jak bychom ho s dospěláky nikdy nepoznali! Tajemná zákoutí papežského státu. Pozoruhodné detaily ze života papežů. Nádherné stavby a úžasná umělecká díla. Nečekané setkání s... (nechte se překvapit)! A pokud máme dobrodružství málo, je jen na nás, abychom rozluštili tajemný vzkaz, narazili na velkou kočku či našli dřevěnou skříňku s tajuplným obsahem. Kniha přináší zábavný a poučný příběh o Vatikánu, papežích a o všem důležitém, s čím se můžeme setkat v srdci křesťanského Říma. Vhodné pro děti od 5 do 9 let.

Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.
Váz., 170x245 mm, 64 stran, 299 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.